

AURA CHRISTI

BANCHETUL DE LITERE

Dialoguri cu

Ana Blandiana
Nicolae Breban
Augustin Buzura
Ion Ianoși
Gabriela Melinescu
Irina Petraș
Dumitru Radu Popa
Alex Ștefănescu
Ion Vianu

IDEEA EUROPEANĂ

Colecția: ISTORIA MENTALITĂȚILOR
Coperta: Cristian NEGOI
Portrete de Aura CHRISTI
Ilustrație coperta I: *Școala de la Atena*, Raphael

Lector: Alina BEIU-DEȘLIU
Tehnoredactor: Alexandra-Alina IONESCU

Editura Ideea Europeană
OP-22, CP-113, Sector 1, București,
Cod 014780, România
Tel/Fax: 4021-2125692; 4021-3106618
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

Anul apariției: 2011
Ediție Digitală

ISBN 978-973-1925-76-9

Copyright © 2011 Ideea Europeană

Aura Christi s-a născut la 12 ianuarie 1967 la Chișinău. A absolvit Liceul teoretic român-francez „Gh. Asachi” și Facultatea de Jurnalism a Universității de Stat. Debut absolut – în 1983. În 1988 e redactor la periodicul *Tineretul Moldovei*, iar în 1991 – redactor-șef al revistei de cultură *Galaxia Gutenberg*. În 1993 părăsește Chișinăul și se mută la București. E angajată la revista *Contemporanul. Ideea Europeană* în calitate de redactor de rubrică; în 1999-2001 este redactor-șef adjunct, iar din 2002 redactor șef la aceeași revistă. Înființează – în octombrie 2002, împreună cu Andrei Potlog – Fundația Culturală Ideea Europeană și Editura Ideea Europeană. Semnează în reviste de specialitate din România, Franța, Germania, Belgia, Italia, Suedia, Rusia, S.U.A. Este prezentă în antologii publicate în Franța, Suedia, România, S.U.A., Germania, Rusia, Republica Moldova. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România și al PEN-Clubului.

A publicat **poezie**: *De partea cealaltă a umbrei* (Ecce Homo, 1993 – Premiul Ministerului Culturii), *Împotriva Mea* (DU style, 1995), *Ceremonia Orbirii* (Cartea Românească, 1996), *Valea Regilor* (Cartea Românească, 1996 – Premiul Academiei Române), *Nu mă atinge*, antologie (Vinea, 1997; Ediția a II-a: 1999 – Premiul Uniunii Scriitorilor și al Editurii Vinea), *Ultimul zid* (Eminescu, 1999 – Premiul Ion Țuțu), *Crini Imperiali*, antologie bilingvă, trad. în engleză – Antuza Genescu (Augusta, 1999), *Elegii Nordice* (Dacia, 2002), *Geflüster/Șoptirea*, antologie bilingvă, trad. în germană – Christian W. Schenk și Simone Reicherts-Schenk (Dionysos, Kastellaun, 2002), *Cartea ademenirii*, antologie (Cartea Românească, 2003). **Eseu**: *Fragmente de Ființă* (Albatros, 1998 – Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova), *Labirintul Exilului* (Crater, 2000; Ediția a II-a: 2005), *Celălalt versant* (Ideea Europeană, 2005). **Roman**: Tetralogia *Vulturi de Noapte: Sculptorul*, vol. I (Dacia, 2001 – Premiul revistei *Tomis* și al Filialei Dobrogea a Uniunii Scriitorilor; Ediția a II-a: 2004), *Noaptea străinului*, vol. II (Ideea Europeană, 2004 – Premiul revistei *Convorbiri literare*), *Marile jocuri*, vol. III (Ideea Europeană, 2006); [în lucru – *Zăpada mieilor*, vol. IV]. **Traduceri**: Anna Ahmatova, *Poezie și destin* (Paralela 45, 2001), Valerii Voronțov, *România* (Biblioteca Bucureștilor, Ediție bibliofilă, 2003).

ARGUMENT

Zenon definea un prieten ca pe un alt tu însuși. Ce este, ce poate fi dialogul, dacă nu o încercare de a-l căuta – și, cu puțin noroc, de a-l găsi! – pe acel definitoriu „alt tu însuși”? Chiar dacă această definiție atipică – și, evident, nelipsită de o generos-viclean-întortocheată jerbă de sensuri, conotații – a noțiunii de „prietenie” poate fi calificată drept excesivă, nu-mi rămâne decât să constat, da, că, iată, și de data asta, mă recunosc în incomoda oglindă a acestei limite.

Această carte a apărut din nevoia de prietenie; a fost adunată, treptat-treptat, în ritmurile felului meu de a fi, uneori-adeșori, catastrofic de încet. Interlocutorii mi i-am ales, i-am căutat, am încercat să-i „tachinez” cu întrebări, temele discuțiilor convergând, firesc, de fiecare dată, spre o arie de preocupări, care ne unesc mai mult decât ne despart. Fie că dialogam cu Ion Ianoși, fie cu Nicolae Breban, fie cu Ana Blandiana, fie cu Augustin Buzura, fie cu un alt interlocutor, de fiecare dată, voiam să aflu – folosind ca instrument, iar uneori ca armă (din apanajul retoricii, de bună seamă) întrebările; unele dintre acestea, da, naive, stângace, în schimb vii, mereu vii! –, cum a rezistat fiecare dintre ei, cum a reușit să-și construiască un destin, cum a izbutit să fie, să rămână el însuși/ea însăși și să nu se prăbușească, cum a izbutit fiecare să nu renunțe la lupta pentru sine însuși, pentru cultura română? Cu unele

dintre personajele acestei cărți – dacă acceptăm că fiecare scriitor e un personaj, iar literatura este o singură carte unică – vreau să cred că m-am împrietenit, descoperindu-le, redescoperindu-le de fiecare dată; îmi place să cred că fiecare, aproape fiecare dintre invitații mei – într-un fel sau altul – m-a marcat, m-a făcut să mă reapropii altminteri de literatură, de lectură, de carte, să văd altminteri câteva lucruri nelipsite pentru mine de greutate, sau – și mai important! – m-a ajutat (uneori, fără să știe!) să rămân aceeași, adică să nu mă schimb. Adesea, căutând prezența scriitorilor, de fapt căutam o calitate la care întunecata, întortocheata de mine ajunge greu, câteodată, foarte greu: seninătatea. Apoi... căutam oameni de litere *vii*, scriitori în carne și oase – cum spuneam în adolescență, și, iată, mai spun și la cei circa patruzeci de ani – cărora nu le este străin cultul prieteniei, cultul vocației, cultul lucrului bine făcut, al lucrului „rotund”, cum afirmă un personaj din unul din romanele mele. Apoi... da, nu ascund, căutam ceea ce se numește „complicitate” într-o lume culturală postdecembristă pestriț-amară, despărțită în grupuri, biserici, pui de catedrale. Marea majoritate a protagoniștilor acestei cărți de altminteri sunt mari lupi singuratici; și mi-a făcut plăcere să-i îndemn să vorbească despre felul în care tratează solitudinea, viața, literatura.

Fiind, în marea lor majoritate, publicate în paginile revistei *Contemporanul* – revistă de care mă leagă mai bine de un deceniu –, sub auspiciile rubricii Clubul Ideea Europeană, am încercat – în condițiile impuse de marasmul unei false tranziții fără sfârșit, în condițiile diverselor crize semiinventate, altele reale însă – să le ofer lectorilor revistei noastre modele evidente, și – nu în ultimul rând – fragmente dintr-o posibilă istorie a mentalităților postdecembriste. Mi-am îngăduit libertatea de a insera la sfârșitul acestui volum un dialog realizat de Iolanda Malamen și publicat, în formă prescurtată, în ziarul *Ziua* (Ianuarie, 2006).

Citite cu ochi rece-cobitor, unele dialoguri, și astăzi, sunt fierbinți, extrem de vii, altele însă – inevitabil – *scrise* fiind, și rămânând la fel de vii, sugestive și memorabile, păcătuiesc prin lipsa mea de replică. Multe dialoguri conțin întrebări care revin și revin, iar răspunsurile, practic la aceeași întrebare – ușor reformulată uneori –, sunt fascinant de diferite. Pentru că fiecare personaj este fascinant. Repet, fascinant. Meritul, de bună seamă, nu e – nici pe departe! – al meu. Sunt un scriitor căruia îi place meseria lui și care își face datoria. Nimic mai mult. De altfel și această carte am construit-o din plăcere. Și din dragoste. Și din complicitate. N-am schimbat nimic. Chiar dacă fusesem tentată de câteva ori să rescriu câteva întrebări și comentarii de-ale mele. Le-am lăsat intacte, inclusiv pe cele naiv-incisiv-candide. Pentru că sunt certificatul trecerii printr-o vârstă de care sper să nu mă despart niciodată. Mă gândesc acum, la finele unei aventuri scriptice care a durat mai bine de un deceniu, că aceste (și alte) limite, încet-încet, vor trece în umbră, iar în luminile istoriei de litere, inclusiv, a celor circa cincisprezece ani postrevoluționari, va rămâne, firesc – departe de zgomotele adesea vane, uneori ineficiente, însă necesare, ale politicienilor, ale falselor modele –, cartea, autorul – „contemporan cu fluturii, cu Dumnezeu”, cum spunea, într-un vers ce poartă semnele unei alte epoci culturale, Blaga. Restul... tot literatură este. Adică tot un banchet al literelor.

AURA CHRISTI

